

KULTURA

U klubu »Gjuro II« počeo FAK

festivali

ZAGREB, 27. studenoga – Festival »A« književnosti (FAK), na kojem će do 28. studenoga svoje priče čitati dvadesetak hrvatskih i inozemnih pisaca, počeo je, u ponedjeljak, u klubu »Gjuro II«. Novost ovogodišnjeg festivala je natječaj na kojem je između 130 prijavljenih priča bilo odabrano njih deset. Na FAK-u će nastupiti devet autora s natječaja, svaku večer po tri. Prvu nagradu dobila je Danijela Stanojević za pripovjetku »Nedjeljna euritmija«, drugu Damir Trajčević za »Stiklec«, a treću Goran Matejić za priču »Killing me Softly«. Na FAK-u će, među ostalima, nastupiti Ivo Brešan, Zoran Ferić, Borivoj Radaković, Roman Simić, Franci Blašković, Rujana Jeger, Miljenko Jergović, Goran Tribuson, Edo Popović, Đermano Senjanović-Čičo i Ante Tomić. Iz Jugoslavije će nastupiti predstavnici mlade generacije Zoran Čirić i Vladimir Arsenijević. Planove za sudjelovanje zvučnih imena britanske književne scene, poremetio je 11. rujna, jer ti pisci ovih dana malo putuju, rekao je jedan od organizatora FAK-a Borivoj Radaković. Uživao će u »Gjuri« nastupiti engleska pjesnikinja Salena Saliva Godden. Prva dva dana FAK-a, u suradnji s Motovun Film Festivalom u »Gjuri« će biti postavljena »kamera želja«, kojoj će publika moći reći što misli o FAK-u i piscima, a treći dan prikazat će se kratki film napravljen od snimljenog materijala. (Hina)

izložbe

Zagrebačke vedute Antuna Mateša

ZAGREB, 27. studenoga – Od četvrtka na večer pa sve do 22. siječnja iduće godine, u prostoru Art point centra, Gundulićeva 21, bit će postavljena izložba slika zagrebačkoga umjetnika Antuna Mateša (1945.), koji je zadnjih godina postigao među inim dva znatna priznanja u inozemstvu. U Frankfurtu, na najvećem sajmu knjiga u svijetu, njegova grafička mapa »Europske šetnje« proglašena je 1996. najljepšom u konkurenciji kalendara s reprodukcijama, a mapa »Osvit milenija« isti uspjeh postiže 2000. u Stuttgartu, pobijedi u međunarodnoj kategoriji na 50. izložbi najljepših kalendara. Mateš je, inače, objelodanio sedam grafičkih mapa. Osim spomenutih, to su još: »S nama i bez nas«, »Ban«, »U Zagrebu rođen« (u dva dijela) i »Svjetla i odsjaji zavičaj«. U jesen 1996. objavljena je monografija »Mateš – slike i sjećanja« iz pera Gorana Tribusona, a u proljeće 1997.

priredena mu je retrospektivna izložba u Klovićevim dvorima. Posebno je poznat po zagrebačkim vedutama romantičnog ugoda. J. Š.

nagrade

»Saint-Exupery« pripao Lizi Grobety

PARIZ, 27. studenoga – Švicarska spisateljica Anne-Lize Grobety dobila je nagradu »Saint Exupery« mladenačke vrijednosti u kategoriji »frankofonije« (djelo koje je na francuskom napisao stranac), za knjigu »Doba tiho izgovoreni riječi«. U knjizi se pripovijeda o prekinutom prijateljstvu dvojice dječaka u njemačkom gradiću prije 60 godina, od kojih će jedan morati bježati. Nagrade »Saint Exupery« dodjeljuju se od 1986. godine knjigama za djecu i mladež napisanima na francuskom, koje odgovaraju idealima mira, slobode, hrabrosti, odanosti i prijateljstva. (Hina/AFP)

IZLOŽBE – Kovačić je svojim postavima unio novi kod u muzejsku praksu

NADAHNUT POGLED NA MUZEJSKI PREDMET

U Muzeju grada Zagreba otvorena izložba arhitekta i dizajnera Željka Kovačića pod nazivom »Radovi iz prošlog stoljeća« / Postav obuhvaća radove iz posljednjih deset godina, dok su u katalogu obrađeni svi radovi

ZAGREB, 27. studenoga – Izložba arhitekta i dizajnera Željka Kovačića pod duhovitim nazivom »Radovi iz prošlog stoljeća« otvorena je u ponedjeljak na večer u Muzeju grada Zagreba. Kovačić tom izložbom pokazuje presjek svoga stvaralačkog opusa posljednjeg desetljeća, a jedan od njegovih većih arhitektonskih radova je i autorstvo stalnog postava Muzeja grada Zagreba. Konceptiju i postav izložbe osmislio je sam autor, a njegovo su djelo u katalogu izložbe predstavile Nada Premerl i Jasna Galjer.

Postav obuhvaća Kovačićeve radove koji su nastali tijekom posljednjeg desetljeća, dok su u bogato opremljenom katalogu obrađeni svi njegovi radovi. Na izložbi su predstavljeni radovi s područja arhitekture, uređenja unutrašnjih prostora, koncepta stalnih i povremenih postava muzeja i izložaba te dizajn uporabnih predmeta.

U posljednjem desetljeću Kovačić se ponajviše bavio oblikovanjem muzejskih postava, a svojim maštovitim i duhovitim porukama je uveo novi prepoznatljiv kod u muzejsku praksu.

Njegov kreativni i suptilni odnos pre-

ma muzejskom predmetu te razumljiva komunikacija s posjetiteljima doseže vrhunac u postavu Muzeja grada Zagreba, jednim od njegovih najsloženijih projekata. Širinu njegovih interesa, kako je istaknuto na otvorenju, najbolje ocrtavaju kulturološke akcije u kojima je sudjelovao: od pučkih svečanosti do zagrebačkoga karnevala ili multimedijskog predstavljanja Hrvatske na Svjetskoj izložbi Expo u Lisabonu. U posljednjemu desetljeću prošloga stoljeća, kojim se i bavi izložba, Kovačić se najviše posvetio oblikovanju muzejskih postava i izložaba. Pokazao je kako u muzeju funkcionira arhitektonika i eksponat, te nadasve kako uspostaviti razumljivu i zanimljivu komunikaciju s posjetiteljima, što upravo kulminira u Muzeju grada Zagreba, rečeno je na otvorenju izložbe.

Postav ujedno pokazuje kako Kovačić zna čitati prostor, ali ga i duhovito interpretirati naglašavajući anegdote ili segmente iz kulturnog i javnog života. Izložba »Radovi iz prošlog stoljeća« u multimedijalnoj dvorani Muzeja grada Zagreba može se razgledati do kraja prosinca.

Goran Jovetić

Junaci Kamovljeve »Tragedije mozgova«: Dušan Bučan, Nikša Marinović i Jasmin Telalović

KAZALIŠTE – Otvorena kazališna scena u Tvornici »Jedinstvo«

SMIONA TEATARSKA ISTRAŽIVANJA U TVORNIČKOJ HALI

Kazališna družina »Kufer« predstavila »Tragediju mozgova« Janka Polića Kamova i »Adama i Eve« Miroslava Krleže / Iznimnom energijom i drugačijim teatarskim senzibilitetom mladi glumci osvojili publiku

Dubravka Vrgoč

Pedesetak promrzlih gledatelja, u ponedjeljak na večer, prisustvovalo je otvorenju nove zagrebačke kazališne scene smještene u nekadašnjoj tvornici kotlova »Jedinstvo«. U prostoru tvorničke hale, natrpanom scenografskim rekvizitima, i bez grijanja, Kazališna udruga frustriranih redatelja – Kufer predstavila je uprizorenja »Tragedije mozgova« Janka Polića Kamova i »Adama i Eve« Miroslava Krleže.

Već je sam ambijent napuštene tvornice odredio smjerove izvedaba u kojima su nastupili apsolutni glume zagrebačke Akademije dramske umjetnosti, a koje su postavile dvije mlade redateljice Dora Ruždjak Podolski i Francka Perković. Improvizirana pozornica i ostakljena kućica, stepenište te galerija poslužili su kao mjesto istraživanja i predstavljanja, prostor za nove kazališne impulse toliko potrebne umornu hrvatskom kazalištu.

Dora Ruždjak Podolski režirala je »Tragediju mozgova«, dramu koju je Janko Polić Kamov dovršio u dvadesetoj godini, a koja govori o tragedijama naraštaja koji je odrastao na početku prošloga stoljeća. »Neugodna dramska notica«, kako ju je sam autor nazvao, u otuđenom tvorničkom prostoru, predložena mladenačkom glumačkom ekspresijom, zvučala je iznimno suvremeno.

Rastrzana fragmentarna struktura Kamovljeva rukopisa očito je odgovarala mladim glumcima Dušanu Bučanu, Jasminu Telaloviću, Nikši Marinoviću i Dariji Knez, koji su vješto ocrtali neurotičnu atmosferu osobnih i društvenih nemoći. »Tragedija mozgova« tako se očitala kao zanimljiv predložak za scensko istraživanje što odgovara suvremenim teatarskim senzibilitetima.

Na tome tragu uprizorena je i drama iz Krležina ekspresionističkog ciklusa »Adam i Eva«. »Radeći ovu predstavu

na kazališnom groblju, smetlištu kazališne scenografije, pitam se što je nama hrvatska kazališna tradicija i tko smo mi njoj...«, bilježi redateljica Francka Perković. Odgovara smionim teatarskim iščitavanjem mladenačkoga dramskog rukopisa Miroslava Krleže čije prizore smješta u ostakljenu kućicu i premješta na prostor pozornice.

Dora Polić, Franjo Dijak i Bojan Navojec predočili su dramsku hysteriju iz »Adama i Eve« gotovo u komičnim tonovima, uspijevajući ju prevesti u okvir našega vremena. Tako je neurotičnosti Krležinih ljubavnika pripisan drugačiji predznak što je čini bliskom i prepoznatljivom suvremenom gledatelju.

Kazališna družina »Kufer« uspjela je osvojiti novi teatarski prostor, koji u Zagrebu već godinama nedostaje mladim umjetnicima. On je otvoren za sve mlade glumce i redatelje koji su skloni teatarskim rizicima u pronalaženju novoga ili barem drugačijega teatarskoga govora.

Radovi iz prošloga stoljeća kao muzejska cjelina: Pogled na postav Kovačićeve izložbe

Foto: Vjesnik/Ranko Marković

KONCERTI – Čembalist Krešimir Has na tribini »Darko Lukić«

IZNIMNA MUZIKALNOST

Krešimir Has predstavio se kao vješt i muzikalan interpret, čiste artikulacije s čipkastim ukrasima i dojmivim akcentima

Višnja Požgaj

Gužva pred dvoranom Male dvorane Lisinski u Zagrebu, u ponedjeljak 26. studenoga, koju su stvorili mahom mladi posjetitelji od kojih su neki za vrijeme koncerta i napuštali dvoranu, dogodila je početak koncerta ciklusa Mladi u Lisinskom za desetak minuta. Ta neuobičajena situacija s brojnim auditorijem oživila je u pravilu tmurno ozračje tradicionalne Tribine mladih glazbenih umjetnika »Darko Lukić« na koje, osim malobrojne publike, jako utječe i ubitačno crna dekoracija pozornice. Mladim glazbenicima bi, držimo, ipak trebalo svjetlije i radosnije okruženje od ovoga koje im je nametnuto u Maloj dvorani Lisinskog.

Doduše, ovaj put se na toj tamnoj pozadini umjesto crnoga glasovira kočoperio lijepi čembalo vedrih boja na kojem je muzicirao 25-godišnji Krešimir Has, zanimljiv svestrani glazbenik iz

Osijska. Zanimljiv je, naime, njegov profesionalni put od orguljanja u crkvama Osijeka i Zagreba i studija orguljanja u klasi Marija Penzara na Muzičkoj akademiji u Zagrebu do sadašnjeg studija čembala u klasi prof. Višnje Mažuran usporedno sa studijem orguljanja u klasi prof. Martina Haselbocka na Visokoj glazbenoj školi u njemačkom gradu Lübecku.

Krešimir Has vičan je i glazbeno improvizaciji, pa je ovom prigodom prvi put izveo svoju skladbu »Renesansne varijacije«, koja se i naslovom i strogim stilom uklopila u program sastavljen od biranih skladbi za čembalo autora 17. i 18. stoljeća. Autor se, doduše, ovdje vješto igra s tradicionalnim shemama, ali bez osobnog ili suvremenijeg pečata.

Jednostavna skladba »More Palatino« nizozemskog skladatelja Jana Pieterszoo-na Sweelincka uvela je slušatelje u složeniju i zahtjevniju Suito u C francuskog klavensista Jacquesa Cham-

piona de Chambonnièresa, u kojoj se Krešimir Has predstavio kao vješt i muzikalan interpret, čiste artikulacije s čipkastim ukrasima, dojmivim akcentima i izražajnim frazama. Iz opusa Johanna Sebastian Bacha izvrstan dojam pružila je Toccata iz 6. partite u e-molu BWV 830, dok su Preludij i Fuga u e-molu BWV 879 mehaničkom interpretacijom i povremenim neujednačenim melodijskim tijekom ostavili nešto slabiji dojam.

Izvršne su bile tri sonate Domenica Scarlattija, posebno vrituozne Sonate u F-duru K. 445 i C-duru K. 513 žustrog tempa poletne i prirodno dah. Program je zaključila vrlo lijepa Suita u a-molu francuskog orguljaša i skladatelja Claua Benigna Balbastra, kojom je Krešimir Has potvrdio svoj iznimni talent i muzikalnost, a budući da je njegov studij i usavršavanje u tijeku, zacijelo ga očekuje još ljepša i uspješnija budućnost.

PROJEKTI – Prošireni mediji u galeriji Proširenih medija

INTERES ZA NOVE MEDIJE

Troje mladih umjetnika Željko Blaće, Lala Raščić i Ana Hušman predstavili radove na izložbi »in>side<out«

Olga Majcen

U galeriji PM, u ponedjeljak, otvorena je izložba troje mladih autora pod nazivom »in>side<out«. Sudionici su Željko Blaće, Lala Raščić i Ana Hušman, prvi studenti koji su izašli ili netom izašli s Usmjerenja za multimediju Akademije likovnih umjetnosti. Ta je izložba jedna od prvih samostalnih za te umjetnike, ali je i prvi projekt kojim se u PM-u predstavila nova voditeljica tog prostora – Iva-Rada Janković.

Na samom ulazu u galeriju dočekala nas je projekcija Ane Hušman, koja publiku usmjerava da se posveti razmišljanju o vremenu koje treba proteći da se voda u polupraznom bunaru smiri, kako bi dalje reflektirala nebo. Svojim radovima ta nas umjetnica uvodi u atmosferu »drugog« protoka vremena u odnosu na urbana. Uzimajući za motive pletenje debelih čarapa s pet igala, kako ih radi njena baka u Lici, svojim video-radovima unosi kontempla-

ativni, duhovni trenutak na ovu izložbu. Lala Raščić je zajedno s Anom Hušman napravila rad pod imenom »Before and After«, gdje tematiziraju problematiku ljudskih odnosa u situacijama poput

zajedničkog studentskog života. Takvi odnosi koji proizlaze iz izvanjskih razloga, mogu postati izuzetno intimni, a u sebi sakrivaju labilnu ravnotežu koju i sitnice mogu poremetiti. Fotografskom metodom

umjetnice su zabilježile te »sitnice« iz stvarne situacije.

Željko Blaće kroz svoju umjetnost propagira ideju plana kao misije – »Plan as a mission«. Tijekom studija taj mladi autor pomakao je fokus s umjetnosti kao primarne aktivnosti na nešto što on zove »kreativnim planiranjem«. Iz toga je proizašlo mnogo zanimljivih događaja kao što je primjerice Labin Art Expres, međutim time je u pitanje stavio odnos individualnog i kolektivnog rada.

Njihov je rad, osim zajedničkim interesom za nove i manje nove medije kao što su kompjutori, video, fotografija, povezan i prijateljstvom koje je poteklo iz godina zajedničkog studiranja i druženja. Tome svjedoči omo kataloga u formi CD-a na kojem je svjetiljka koju je za Blaće napravila Ana, a fotografirala Lala, kao i samo otvorenje na kojem je za sound bio zadužen »Zvuk broda«, uspjehi održati dobru atmosferu.

Umjetnica i njezino djelo: Lala Raščić u galeriji Proširenih medija Foto: Vjesnik/Zlatko Kalle